

Yüksek İhtisasın Ardından...

Burhan ŞAHİN, Dilek OĞUZ

Türkiye Yüksek İhtisas Hastanesi yüzlerce hekim, hemşire ve sağlık çalışanının 55 yıllık üstün bir gayretle çalışması sonucu oluşan bir bilim, eğitim ve hizmet yuvasıydı. Tıp bilimindeki gelişmelerin Türkiye’de ilk uygulandığı ve en çok yapıldığı bir merkez olup tıp mensuplarının seçtiği bir cazibe merkeziydi. Uluslararası düzeyde ses getiren çalışmalar ve yayınlar ile unutulmaz başarılar kazanmıştı. Sağlık Bakanlığının referans hastanesi idi. Dünya’da ileri ülkelerde böyle köklü ve iz bırakan kurumlar asla terk edilmez. Daima yeni hamleler ile desteklenirler ve yenileştirme, geliştirme programlarına tabi olurlar. Türkiye Yüksek İhtisas Hastanesi’nin kapatılması, hastane çalışanlarının ve kaybettiğimiz sağlık çalışanlarının yakınlarında derin bir üzüntü ve düş kırıklığı yaratmıştır. Böyle köklü kurumlarda çalışan insanlar kendilerinden sonra da kurumlarının gelişerek devam etmesini arzu ederler ve anılarıyla mutluluk duyarlar.

Türkiye Yüksek İhtisas Hastanesi’nin Kuruluşu

Cemal GÜRSEL paşanın Cumhurbaşkanlığı döneminde yurtdışında tedavi imkanı olmayan, ancak batı ülkelerinde tedavisi mümkün olan hastalıkların tedavisi için çok sayıda hasta sahibi Gürsel Paşaya hastalarının yurtdışına gönderilmesi için başvururlar. Bu soruna bir çözüm bulmak için çalışmalar yapılır. Sonuçta Ankara’da bir hastane açılmasına, talepler doğrultusunda gerek Türkiye’den gerekse yurtdışından getirilecek başarılı doktorların çalışacağı klinikler kurulmasına karar verilir. Böylece hem yurtdışı tedavi istekleri karşılanacak hem de bu kliniklerde uzman hekimlerin yetişmesi sağlanacaktır. 1964 yılında zamanın Başbakanı İsmet İNÖNÜ tarafından hastane açılmış ve hastaneye İnönü tarafından Türkiye Yüksek İhtisas Hastanesi ismi verilmiştir. Türkiye Yüksek İhtisas Hastanesi Ankara’nın tam merkezinde, şehrin her yerinden kolayca ulaşılabilen bir konumda olması, hasta ve hasta sahipleri için bir kolaylık sağlamaktaydı. Başlangıçta Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi’nin kliniklerinin yanı sıra aynı zamanda Sağlık Bakanlığına bağlı hekimlere de görev verilmiş, bu işbirliği yaklaşık 10 yıl kadar devam etmiş, daha sonra üniversite klinikleri kendi kampüslerine dönmüştür.

Yüksek İhtisas Hastanesi’nde çalışan hekimler ve sağlık personeli hastanenin kurulma aşamasında çok büyük bir özveri ile çalışmışlar, hastaneleri onlar için aileleri ve özel yaşamlarından daha önde gelir olmuştur.

Hastanenin açılışında gastroenteroloji kliniğinin kurulma görevi Prof. Dr. Zafer PAYKOÇ hocaya, kardiyoloji kliniğinin kurulma görevi de Prof. Dr. Sabih OKTAY hocaya verilmiştir. Hocalarımız yıllarca bu kliniklerin başkanlıklarını yapmışlardır. Gastroenteroloji Cerrahi kliniğinin kurulması görevi de

Türkiye Yüksek İhtisas Hastanesi hekimleri görev başında

Leziz ONARAN, Erdoğan KOVALI ve Burhan ŞAHİN çalışma arkadaşları ile birlikte

Prof. Dr. Hilmi AKIN ve Doç. Dr. Neşet Hayri GÖKOK'a verilmiştir. Kardiyovasküler Cerrahi kurulması görevi Dr. Kemal BEYAZIT'a verilmiştir. Dr. Beyazıt göreve başlar başlamaz büyük atılımlar yapmıştır. Hematoloji kliniği ve laboratuvarları için iki Fransız profesör bizzat hastanede 2 yıl kadar çalışmışlar ve o devre göre en gelişmiş hematoloji laboratuvarlarını kurmuşlardır. Fransız hocalar gittikten sonra Prof. Dr. Erdoğan GÖKAY, hematoloji kliniği laboratuvarlarının başkanlığını yapmıştır. Nöroşirurji kliniği kurulması için yurt içi ve yurtdışında temaslarda bulunulmuş, ancak bu konuda bir gelişme sağlanamamış daha sonra bu kliniğinin yerine üroloji kliniği Dr. Şemsi ÖZDİLEK hoca başkanlığında kurulmuştur. O dönemde biyokimya ve hematoloji laboratuvarlarında o zamanın tüm tetkikleri yapılabilir olmuştur. Radyoloji kliniği Dr. Bedri SELÇUK, Dr. Vecihe DANIŞOĞLU başkanlığında kurulmuş, daha sonra Dr. Turhan CUMHUR'un gelmesiyle özellikle anjiyografik ve perkütan tedavilerde ülkemizdeki gelişmelere öncülük etmiştir.

Türkiye'de ilk kalp nakli Dr. Kemal BEYAZIT tarafından 1966'da bu hastanede yapılmıştır. İlk koroner bypass ameliyatları yine bu hastanede başlamış ve tüm Türkiye'de yaygınlaşmasına yardımcı olmuştur. Dr. Kemal BEYAZIT ile uzun yıllar çalışan ve ona hep destek olan Prof. Dr. Cevat YAKUT

İstanbul'da Koşuyolu Hastanesi'nin kardiyovasküler cerrahisini Kemal Bey ile beraber kurmuşlar ve daha sonra bu klinik Türkiye'nin en önde gelen uzman hekim yetiştiren kliniklerinden biri olmuştur.

Türkiye'de ilk koroner anjiyografi Yüksek İhtisas Hastanesi'nde Prof. Dr. Mehmet ÖZDEMİR tarafından başlatılmıştır ve buradan da diğer hastanelere, diğer kliniklere yaygınlaşmasına yardımcı olunmuştur.

Gastroenteroloji kliniği AÜTF'ne bağlı anabilim dalı olarak Prof. Dr. Zafer PAYKOÇ'un başkanlığında kurulmuştur. İlk 10 yıl boyunca üniversite elemanları ile Sağlık Bakanlığı kadrosuna bağlı doktorlarla birlikte çalışmışlardır. 1974'de üniversiteye bağlı kadro Cebeci'deki bölümüne taşınmıştır. Bundan sonraki dönemde Yüksek İhtisas Gastroenteroloji Kliniği bakanlığa bağlı olarak çalışmalarına devam etmiştir. 1973'de Gastroenteroloji ana bilim dalından yan dal statüsüne dönüştürülmüştür. Dolayısıyla bu dönemde asistan alma problemi ortaya çıkmıştır. Bu dönemde Prof. Dr. Leziz ONARAN başkanlığında Dr. Erdoğan KOVALI, Dr. Nidai Sulhi ATMACA, Dr. Gülay TEMUÇİN ve Dr. Burhan ŞAHİN görev yapmıştır. 1976'da Dr. Ali GÖKÖZ ve Dr. Gönül GÜRKAYNAK bu kadroya katılmıştır. 1980'li yıllarda asistan alınması kolaylaşmış ve kadro giderek genişlemiştir. Sonuçta bir yönetici şef olmak üzere (Prof. Dr. Leziz ONARAN), dört şef (Dr. Erdoğan KOVALI, Dr. Nidai Sulhi ATMACA, Dr. Gülay TEMUÇİN, Doç. Dr. Burhan ŞAHİN) şef muavinleri (Dr. Gönül GÜRKAYNAK, Doç. Dr. Nurgül ŞAŞMAZ, Doç. Dr. Tülin ŞAHİN, Doç. Dr. Perihan AVCI, Dr. Aysel ÜLKER) geniş asistan kadrosu ile on yoğun bakım yatağı ve altmış hasta yatağı ile yıllarca hizmet vermiştir. Günümüzde Türkiye'nin çeşitli yerlerine dağılan uzman ve hocaları ile gastroenterolojinin geliştirilmesine katkı sağlan-

miştir. Bu süreç günümüzde pek çok gastroenteroloji kliniğinin nüvesini oluşturan çok sayıda hekim yetiştirilmesi ile sonuçlanmıştır. Türkiye Yüksek İhtisas Eğitim ve Araştırma Hastanesi; Türk gastroenterolojisinin kurulması, geliştirilmesi konusunda öncü olmuştur. Kurulduğu yıllardan itibaren zamanın batı ülkelerinde yapılan her türlü endoskopik ve medikal tedaviler, batı ülkeleri klinikleriyle yarışır şekilde geliştirilmiş ve ülke içinde de yaygınlık kazanması sağlanmıştır. O yıllarda gelişmiş ülkelerde başlayan, yapılan veya yeni geliştirilen başta ERCP olmak üzere endoskopik işlemlerin hem Türkiye’de başlatılması hem de yaygınlaştırılmasında en önemli pay Türkiye Yüksek İhtisas Hastanesi’nin olmuştur. Böylece hastane ileri endoskopik işlemlerin referans merkezi haline gelmiştir. Ayrıca kurulan Hepatoloji, İnflamatuvar Bağırsak Hastalıkları, Pankreas, Motilite grupları ve laboratuvarı ile hem hastalara daha iyi hizmet vermiş hem de bu hastalıklarla ilgili araştırma ve geliştirme çalışmaları yapmıştır. TYİH kurulduğu günden kapatıldığı güne kadar bu alandaki öncülüğünü sürdürmüş, Türk Gastroenteroloji’sine hizmet vermiş, gelişmesini sağlamış ve çok sayıda gastroenterolog yetiştirerek meşaleyi tüm yurda dağıtmıştır. Yuvadan ayrılan gastroenterologlar yeni, küçük yüksek ihtisaslar kurmaya başlamıştır.

Türkiye’de ilk porta-caval shunt ameliyatı Doç. Dr. Neşet Hayri GÖKOK tarafından gastroenteroloji cerrahi kliniğinde yapılmıştır. Whipple ameliyatı ve total kolektomi gibi özellik içeren büyük ameliyatlara bu hastanede çok sayıda başarılı olarak yapılmış, bu işi yapan-başaran çok sayıda cerrah yetiştirilmiştir. Bu konuda Alparslan GENCER Hoca, Canbek SEVEN Hoca, Metin ŞAVKILIOĞLU hocaların önemli katkıları

olmuştur. Yine bu klinikten Prof. Dr. Musa AKOĞLU ve Doç. Dr. Fuat ATALAY laparoskopik cerrahinin ülkemizde uygulanmasına öncülük eden hekimler arasında olup bu metodun ülkemizde yaygınlık kazanmasında da katkı sağlamışlardır. Ayrıca bu klinik Prof. Dr. Musa AKOĞLU’nun öncülüğünde karaciğer transplantasyon merkezi haline gelmiştir. Bu klinikten yetişen Prof. Dr. Sezai YILMAZ, Prof. Dr. Cüneyt KAYAALP, Prof. Dr. Cemalettin AYDIN, Prof. Dr. Vedat KIRIMLIOĞLU, Malatya’da İnönü Üniversitesi o tarihteki rektörü Prof. Dr. Fatih HİLMİOĞLU’nun (o da Yüksek İhtisaslıdır) önderliğinde karaciğer transplantasyon merkezi kurmuşlardır. Bu merkez günümüzde dünyanın sayılı transplant merkezlerinden biri olarak kabul edilmektedir.

Üroloji kliniğinde o zamanın gerektirdiği her türlü ameliyat ve endoskopik cerrahi girişimleri yapılmıştır. Böbrek transplantasyonu da yapılan merkezlerden biri olmuştur.

Hastanenin biyokimya, mikrobiyoloji ve patoloji laboratuvarları da yeni gelişmeleri güncellemek suretiyle her zaman kaliteli hizmetler üretmiştir.

Uzun yıllar bu hastanede çalışan hekimler olarak dileğimiz bu kurumun aynı merkezde hizmet vermeye devam etmesidir. Türkiye Yüksek İhtisas Hastanesi’nin ana misyonu tüm klinikleri ile birlikte eğitim, araştırma ve hizmet vermektir. Gastroenteroloji Bilim Dalı için ise en iyi bilinen gerçek bir okul olma özelliğidir. Bu özelliği tüm gastroenteroloji camiasında kabul edilen TYİH Gastroenteroloji’sinin bu özelliklerinin yok edilmesi değil korunması gerekir. Hatta 21. yüzyılda buna benzer eğitim kurumlarının kurulması şart olduğu gün gibi aşikardır.